

4^e jaargang 2014
editie gierzwaluw 1

Nieuwsbrief

Vogelwerkgroep IVN Oisterwijk

Gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk

een samenwerkingsverband tussen vogelwerkgroep IVN Oisterwijk en vogelwerkgroep Midden-Brabant.

Inhoud:

- Cameraproject
- gierzwaluwen in de Joanneskerk-
- Zwaluwtoeren
- Udenhout
- Inventarisatie 2014
- Jaarverslag

Contact en informatie:

Gierzwaluwoisterwijk
@gmail.com

Hannie Nilsen

06-450 35 464

Gerard van der Kaa

06-241 98 030

Foto: René van Rossum

Beste gierzwaluwliefebbers

Eind april spraken ze in het radioprogramma Vroege Vogels over Apodophoria. Voor ons, en misschien ook voor de meeste van u, een onbekende term. Terwijl dit woord alles met gierzwaluwen te maken heeft want het betekent de euforie van gierzwaluwfans als ze de eerste vogel in april weer zien.

Ook wij hebben dit jaar in spanning op de eerste gierzwaluwen gewacht. Vooral omdat we de afgelopen maanden hard gewerkt hebben om ons cameraproject op tijd functioneel te krijgen. En dat lukte! Op 3 mei werd vanuit verschillende plaatsen gemeld dat de eerste twee gierzwaluwen in de kerk gearriveerd waren.

Meer hierover en over onze andere activiteiten, leest u in deze nieuwsbrief.

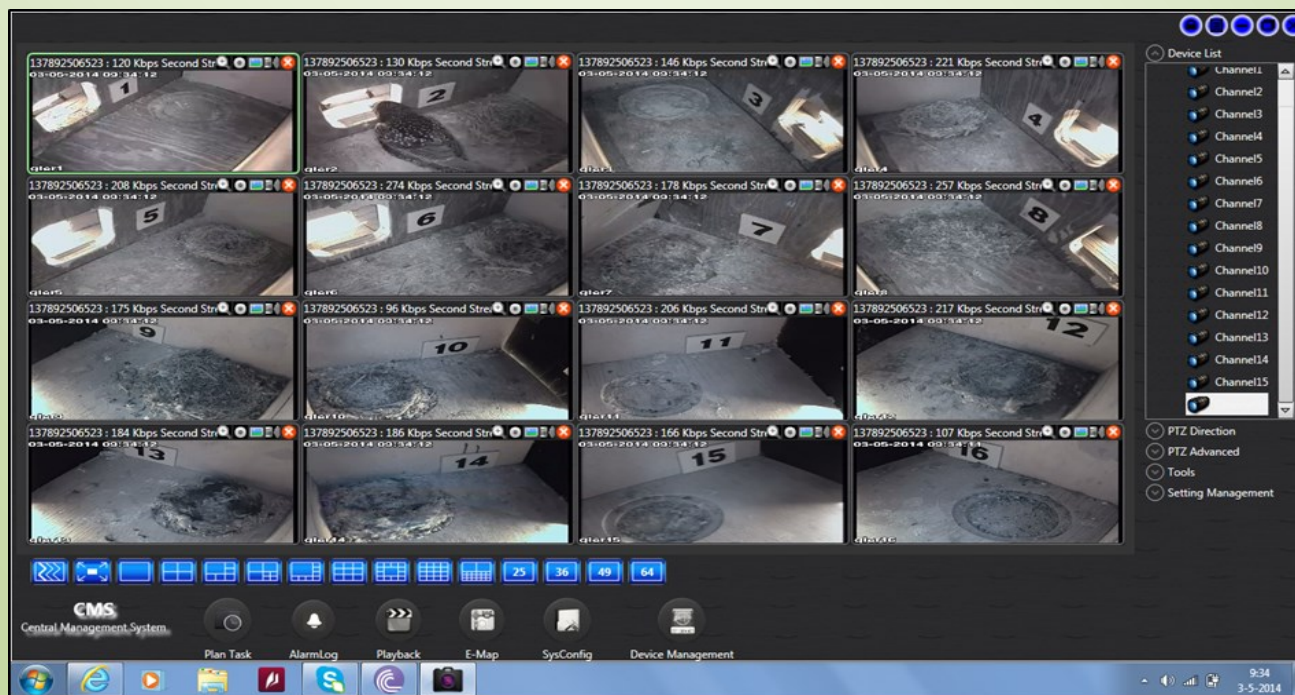
Veel leesplezier, Gerard en Hannie

Cameraproject in de Joanneskerk

Al enkele jaren worden de gierzwaluwen die in de Joanneskerk in Oisterwijk broeden via camera's in de gaten gehouden. Zo hebben we veel informatie gekregen over het tijdstip van komen en gaan, het aantal bezette kisten en de broedbiologie. Maar met 5 camera's verdeeld over 16 kisten, hadden we ieder jaar toch meer vragen dan antwoorden. Zo ontstond het plan om op iedere kast een vaste camera te monteren en deze met meerdere waarnemers te monitoren.

Twee jaar geleden begonnen we onze zoektocht naar geld en deskundigheid. En vooral dat laatste was dringend gewenst maar zeer moeilijk te vinden. Niet alleen moest deze persoon het nodige weten over computers en camerabewaking, ook enige kennis van gierzwaluwen of op zijn minst interesse in deze vogel was gewenst. En daarbij moest hij (of zij natuurlijk) bij voorkeur in de buurt wonen en bereid zijn op vrijwillige basis tijd in het project te steken. Er waren voldoende mensen die ons adviezen wilden geven maar helaas waren deze adviezen zo divers dat wij door de bomen het bos niet meer zagen.

Tot Bart van Beerendonk de vogelcursus van IVN Oisterwijk volgde en daardoor zo enthousiast werd dat hij lid van de vogelwerkgroep werd. Naast de door ons gewenste kwaliteiten had hij ook nog een enorme energie. Samen met de handvaardigheden van Gerard van der Kaa vormde dit een gouden combinatie die resulteerde in een prachtig resultaat, een soort Big Bird in de Joanneskerk.

Wij kenden geen soortgelijke projecten die als voorbeeld konden dienen dus we moesten zelf uitzoeken welke camera's en recorders bruikbaar waren voor onze ideeën, wie ze kon leveren en onder welke voorwaarden. Kisten werden groter gemaakt, de internetaansluiting werd met bereidwillige medewerking van het bestuur van de Joanneskerk doorgetrokken tot boven in de toren, er werd gesoldeerd en getimmerd en vooral heel veel gebrainstormd. Want wilden we kleur of zwart-wit, films of foto's, zouden we alles opnemen of konden de camera's 's nachts uit.....? Want uiteindelijk moesten alle beelden ook opgeslagen en teruggekeken worden.

Door Pigtire Group BV uit Vught werden we gesponsord met een 17 inch flatscreen monitor zodat we ook in de toren zelf kunnen volgen wat erin de kasten gebeurt. Noodzakelijk voor het instellen van de recorder, makkelijk bij werkzaamheden zoals het richten van de camera's en zeer belangrijk als we om wat voor reden dan ook een kast moeten openen.

Pas half april kwamen de camera's binnen en net op tijd was het systeem functioneel. De vrijwilligers kregen instructies hoe ze 'hun' kast thuis op de eigen computer konden monitoren en toen was het wachten op de eerste gierzwaluw. Ze werden al wel gezien in Nederland, 25 april werden de eerste gierzwaluwen in Oisterwijk gespot maar in de kerk zijn moesten we nog geduld oefenen.

De eerste waarnemingen betroffen spreeuwen. De meeste gierzwaluwkasten, dus ook die van ons, worden regelmatig bezocht door deze vogels. Dit is niet per definitie ongunstig, ze wijzen de gierzwaluwen als het ware de weg naar mogelijke broedruimtes. Maar de vogels die de laatste dagen van april bijna alle kasten bezochten waren echte pubers! Ze waren daar niet om een nest te bouwen maar om de nestkommetjes van de gierzwaluw te slopen. Puur vandalisme dus! Vorig jaar was een nestkommetje spoorloos verdwenen maar dat zoveel nestjes gewoon kapot gemaakt worden, hebben wij niet eerder meegemaakt. En naar de reden kunnen we slechts raden. Ze maken geen aanstalten zelf een nestplaats te bouwen, evenmin lijkt het erop dat ze insecten tussen het nestmateriaal vinden.

Op 3 mei kwamen de eerste gierzwaluwen terug. Iets na negen uur 's avonds werden in 2 kasten de eerste gierzwaluwen van dit jaar gezien.

Graag zouden we iedereen laten mee genieten van deze beelden maar dit is vanwege de capaciteit van de verbinding helaas nog niet mogelijk. Wel zullen we proberen om regelmatig filmpjes te plaatsen op de site van vogelwerkgroep IVN Oisterwijk en vogelwerkgroep Midden-Brabant.

Zwaluwtoeren

Met de hulp van de werkgroepen Landschapsbeheer IVN Oisterwijk en Beheer Kleine Landschapselementen en natuurlijk onze eigen vrijwilligers heeft het terrein rond de toren een voorjaarsbeurt gekregen. Er werd hard gewerkt: dode struiken in de haag werden vervangen, onkruid werd gewied en de leemplaats werd helemaal schoon gemaakt. Ook werd er gemaaid en voor zover nodig werd er opnieuw een uitgekiend mengsel akkerzaden ingezaaid. Dit zaaimengsel werd beschikbaar gesteld door Brabants Landschap.

Udenhout

In 2013 won van Bart van Beerendonk 'Het beste idee van.....' in Udenhout. Om de diversiteit te bevorderen werden toen vele nestkasten voor diverse vogelsoorten opgehangen. Als vervolg hierop kwam ook broedgelegenheid voor de gierzwaluw in beeld.

Samen hebben we de mogelijkheden bekeken en dit heeft geleid tot het plaatsen van nestkasten op 3 verschillende locaties: het kruisgebouw, de Peppel en de brandweertoren.

Een aantal van deze kasten zijn door Gerard op maat gemaakt, verder zijn nestkasten model Maastricht gebruikt, een duurzame nestkast van eterniet. Boomrooierij Weijtmans uit Udenhout stelde een hoogwerker beschikbaar

De gierzwaluwkasten aan het kruisgebouw en aan de noordoostgevel van De Peppel zijn op maat gemaakt

Inventarisatie 2014

Naast het monitoren van de gierzwaluwkasten in de Joanneskerk zullen we ook dit jaar weer actief op zoek gaan naar broedplaatsen van de gierzwaluw. Dit jaar doen we echter wel een stapje terug. Het is onmogelijk om ieder jaar een volledige inventarisatie uit te voeren. Daarom zullen we ons dit jaar richten op enkele wijken in Oisterwijk.

Mocht u broedplaatsen weten, in Oisterwijk, Moergestel of elders, laat het ons horen. Wij zullen er voor zorgen dat deze plaatsen geregistreerd worden waardoor betere bescherming mogelijk is.

Jaarverslag

De resultaten van de inventarisatie 2013 (Moergestel) vindt u in ons jaarverslag 'De gierzwaluw in Oisterwijk'. Hierin kunt u alles lezen over deze inventarisatie en onze andere projecten. Ook vindt u wetenswaardigheden over de gierzwaluw, met name over onderzoeken met radar en geolocators.

U vindt dit verslag op de site van de vogelwerkgroep, ook kunt u het bij ons opvragen.

Contact

Voor vragen, tips en meldingen kunt u ons mailen via gierzwaluwoisterwijk@gmail.com.

Meer informatie vindt u ook op:

- <http://www.vwgmiddenbrabant.nl/werkgroepen/gierzwaluw/>
- <http://www.ivnoisterwijk.nl/index.php?p=werkgroepen&s=44>